

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

۳ - «... وَ مِنْ كُلِّ النَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ
اثْتَيْنِ ، يُغْشِي اللَّيلَ النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِيْاتٍ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ».»

: و از همه میوه ها جفت آفرید ، روز را با تاریکی شب می-
پوشاند. در این کار برای گروه متفکر نشانه هائی (بر قدرت
خداوند وجود تدبیر درجهان آفرینش) وجود دارد .

نمی توان رسید، و با هیچ نیروئی نمی توان مرغ
اندیشه بشر را در کرانه های آن به پرواز درآورد
و با سان جهان هستی است که هر چه داشها و بینشها
و سیعتر گردد راز های نهفته آن مجملی می نماید.
قرآن در اثر داشتن حالت «نهايت ناپذيری»
از اقامه هر نوع دليل بر ارتباط خود با مبدع نامتناهی،
بی نیاز است و از کتابی که از ناحیه خدای بزرگ
برای هدایت و راهنمایی جهانیان تا روز استاخیز
فرستاده شده است جز این انتظار نمی رود.

* * *

یکی از راز های عظمت قرآن و دلائل اعجاز این
كتاب آسماني حالت «نهايت ناپذيری» ، آن
است به اين معنی که استفاده و بهره برداری بشراز
آن ، هر گز به پایان نمیرسد و همواره همکام با
زمان پيش ميرود، و هر چه بشر در گشودن راز های
طبيعت و تسخیر قله های علم و دانش ؛ پير و زتر
مي گردد حقايق نوترى بر او از آيات قرآن آشكار
مي گردد .

تو گوئی قرآن بسان يك اقيانوس ژرف و نا-
پيدا کرانه ای است که با هیچ قدرت به ژرفای آن

با صراحت می‌فرماید:

«وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ» (۲) از هر چیزی یک جفت آفریدیم تا شما به عظمت جهان آفرینش و قدرت آفریننده آن پی برده و متذکر گردید.

قرآن با اینکه بخرمندان دستور میدهد که در آفرینش جهان تفکر بیشتری نمایند (۳) و یکی از نشانه‌های بندگان خدا را این میداند که در آیات خلقت دقت بیشتری نموده و آنها راسطحی نگیرند (۴) مع الوصف از جانب مسلمانان در این حقیقت قرآنی که خود یکی از معجزات علمی قرآن است و پژوهشگران اخیر جهان علم بر این رازدست یافته‌اند دقت کافی بعمل نیامده است. گروهی آیات مربوط به زوجیت تمام کائنات را از طریق مرکب بودن هر چیزی از جوهر و عرض و یا «ماده» و «صورت» تفسیر نموده و افزوده‌اند که هدف از یادآوری زوج بودن اشیاء، توجه دادن بشر به اینستکه «فرد» مطلق که هیچ نوع ترکیبی در آن نیست فقط خداست (۵).

برخی گفته‌اند که مقصود از زوج بودن گیاهان همان اصناف و انواع مختلف است و در حقیقت لفظ زوج و ازواج در این موارد، به معنای اصناف و انواعی باشد (۶) در صورتی که معنی حقیقی زوج جفت بودن است و اگر به دو صنف و یا دو

زوجیت در جهان گیاهان:

یکی از مسائل قابل توجه که در قرن اخیر مورد بحث واقع شده و سرانجام پرده از روی آن برداشته شده است موضوع زوج بودن گیاهان بلکه تمام موجودات جهان طبیعت است. در صورتی که برای بشر عصر رسالت چنین موضوعی اصلاً مطرح نبود و در باره آن کوچکترین آگاهی نداشت ولی قرآن مجید با اصرار کم نظری درباره زوج بودن همه موجودات جهان آفرینش سخن گفته، و برای ایجاد توجه در مسلمانان که مسأله‌را از راه علمی مورد بررسی قراردهند بهطور مکرر از آن یاد نموده است. مفسران پیشین نه تنها در این آیات دقت شایسته مقام قرآن را انجام نداده‌اند بلکه آیات مربوط به زوج بودن نباتات و کلیه موجودات آفرینش را طوری تفسیر کرده‌اند که فقط با علوم و آگاهی‌های محدود آن زمان تطبیق می‌نمایند.

قرآن مجید درباره زوجیت گیاهان با بیان قاطع و روشن چیزین می‌فرماید:

«أَوَلَمْ يَرَ وَإِلَى الْأَرْضِ كُمَّا تَبَغَّافِلُهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٌ» (۱) آیا به زمین نمی‌نگرند که در آنجا از هر جفت‌زیبا و ارزنده‌ای رویانده‌ایم. درباره زوج بودن تمام موجودات جهان آفرینش

(۱) به شعراء ۷، سوره طه ۵۲؛ لقمان ۱۰، ق ۷۲—الرحمان ۵۲؛ یس ۳۶—مراجمه فرمائید.

(۲) الذاريات ۴۹ (۳) آل عمران ۱۹۱

(۴) مفردات راغب ص ۲۱۶

(۶) کشاف ج ۲ ص ۳۰۴ در تفسیر آیه فاخر جنابه از واجامن نبات‌شتنی طه ۵۲

لذا در بیان دیشیده انسان که نرو ماده است باز این لفظ را تثنیه آورده و می فرماید: (و ان هخلق الزوجین الذکر والانثی (النجم ۴۵) او است که نر و ماده داشت افرید).

***

تاریخ پیدایش نظریه زوجیت در گیاهان

از دیر زمانی بشر به وجود جنس نروماده، در میان درختان پی برده بود حتی در شاطئ خرمایخیز این مسئله روشن بود که اگر نطفه نر را روی قسمت ماده پاشند تخلث نمی دهد.

ولی هر گز نمیدانستند که این قانون، یک قانون عمومی است، وهمه گیاهان، نروماده دارند، و تلیقیح و گردافشانی آنها، بوسیله باد و یا حشرات واحیاناً به طور مصنوعی انجام میگیرد. (۱)

نخستین کسی که این حقیقت علمی را به طور واضح تشریح کرده داشته ممتد معروف سوئی دی «شارل لینه» (۱۷۸۷-۱۷۰۲) بود و همواره نباتات را دوست میداشت ولی بخصوص یکی از نوشته های گیاه شناس فرانسوی «سبابستن - وایان» بدستش افتاد و علاقمند شد که در باره امور ار نباتات تعمق کند؛ و برای اولین بار نوعی تقسیم بنده برا اساس آلت نرومادگی را طرح ریزی کرد و از آن فایده بزرگی بردازیرا بلا فاصله در دانشگاه «اویسال»

نوع مختلف زوج گفته شود در واقع جنبه مجازی دارد والا در میان اصناف مختلف یا انواع گوناگون زوجیت معنی واقعی وجود ندارد.

همچنین زوجیت از طریق ترکیب موجودات از جوهر و عرض تفسیر بعیدی است که نیاز به دقت فلسفی دارد، گذشته از این، صریح آیه «و خلقنا من کل شیع زوجین»: «از هر موجودی جفت آفریدیم» این است که هر چیزی که جامد وجود پوشیده است، زوج وجفت می باشد در صورتی که بنابراین تفسیر خود «جوهر» و «عرض» به تنهایی فرد است و زوج نیست (دقیق کنید)

***

بررسی لفظ زوج از نظر لغت:

لفظ «زوج» در زبان عربی به چیزی گفته می شود که معادل ولنگداده است، مثلاً به هر یک از زن و مرد می گویند «زوج»، چنانکه قرآن در مقام خطاب به آدم چنین می فرماید «اسکن انت و زوجك الجنة» (بقره ۳۵ه) (توباذوج (همسر) خود در بهشت سکنی گزین اگر قرآن موقع بیان زوجیت موجودات جهان لفظ زوج را «ثنیه» آورده و می فرماید: و من کل شیع خلقنا زوجین: الذاریات ۴۹) از همه چیز زوج وجفت آفریدیم) برای این است که در این زبان به هر یک از دو چیزی که جفت است زوج می گویند و

(۱) حشرات از عوامل مهم گرده افشاری هستند و سبب بارور شدن بسیاری از گلها و گیاهان می شوند حشرات بجهت استفاده از دانه گرده و شهد گلها وارد آنها می شوند و در موقع رفتن از گل به کل دیگر دانه های گرده ای را که به کره ای تن آنها چسبیده روی کلاله ها می نشانند. اگر مانع شوند که حشرات به بعضی از گیاهان نزدیک شوند آن گیاهان اساساً میوه و دانه نمی دهند

مقامی برای اومین کردند .(۱)

در روز نزول قرآن هرگز امکان نداشت
این حقیقت علمی را جز بایانی که در قرآن وارد
شده است ذکر نمود (۲)

***

در پایان، تذکر این نکته لازم است که قرآن در آیه مورد بحث «میوه‌ها» را ذوج معرفی کرده در حالی که در آیات دیگر «گیاهان» را چنین معرفی نموده است

این تعبیر ظاهراً بخاطر آن است که پیدایش هرمیوه ازتر کیب دونقطه نرماده گیاه است. زیرا میوه چیزی جز محصول آمیزش نر و ماده نمی‌باشد.

***

تاریکی شب، مولود چیست؟

تاریکی شب جز سایه خود زمین چیز دیگری نیست. هنگامی که نیمی از کره زمین ما رو بروی خود شد قرار گرفت نیم دیگر آن در تاریکی سایه خود فرومی‌رود و روشنائی از آن رخت می‌بینند. و آخرین فراز از آیه که همان جمله «یغشی اللیل النهار» است اشاره به این حقیقت است وهمه این جریانها نشانه وجود تدبیر درجهان آفرینش می‌باشد.

این حقیقت امروز یکی از مسلمات جهان علوم ودد درجه مسائل حسی قرار گرفته وجزئیات آن روشن گردیده است، شما نیز میتوانید با بررسی ساختمان یک گل، به حقیقت آن پی ببرید.

زوجیت عمومی در همه موجودات جهان

تحقیقات علمی بشر پیرامون ماده جهان به اینجا متنقی شده بود که ماده نخستین جهان موجودات: موجودی ریز و نشکن بنام «اتم» است وهمه جهان جز ترکیبات گوناگون این ذرات چیز دیگری نیست.

ولی موقیت اخیر داشمندان در شکستن اتم پرده از روی راز نهفته‌ای برداشت و ثابت شد که هر یک از ذرات، خود، دارای اجزاء ریزیست و هر اتمی مرکب است از دو جزء یکی بنام **الکترون** (ذرات گردنه اتم که بازمتنقی دارد) و دیگری **پروتون** (هسته مرکزی که بازمثبت دارد) و بر اثر داشتن این دو بار مختلف و به اصطلاح «ناهمنام» کشش و جاذبه عجیبی میان این دو جنس مخالف حکمران است که بی شباهت به جاذبه جنسی میان دو جنس مختلف نیست.

همانطور که مشاهده می‌کنید

تحویلی در مجله مورد علاقه شما آغاز شده.

بنابراین هر گونه گوشی برای توسعه و پیشرفت آن از ناحیه شما بشود بعاست و گام مؤثری برای پیشبرد اهداف اسلامی خواهد بود.

(۱) تاریخ علوم ص ۳۵

۲- برای توضیح بیشتر به کتاب «قرآن و آخرین پیامبر» مراجعه فرمائید.